izvršile, da bi se ohranile arhitektonične oblike, in da bi se

a) med oba stebra, ki sta na suhem, vdelala železna konstrukcija, in

b) novo dno odprtja položilo z betonom in zavarovalo z zidanimi bregovi, kakor to kaže pridjani načrt.

Kako bi se postavili na obeh straneh taloudni zidovi, ki so predlagani k c), vidi se na črtežih počeznih profilov.

Ker je obrežno zidovje od dolenjskega mosta do profila 42 toliko veljalo, treba je bilo gledati na to, da se kolikor mogoče ohrani, in sicer toliko bolj, ker se tu deloma svet rad poseda in bi zato nov, dosti visok zid mnogo stroškov stal in bi provzročil mnogo nevarnosti.

Da se tedaj sedanji zid ohrani, se predlaga, da se novi znižani profil zavaruje z močnim taloudnim zidovjem, čegar strmost je: 1 : 1. To zidovje leži na zidanem temelji, ki je debel 0 90 in dolg 1 70 metra.

Ko bi se skrbno delalo, tako da bi se zidale na enkrat le kratke daljine in se potem samo za te daljine njihov temelj sproti odkrival, se lahko z zaupanjem pričakuje, da bodo stari obrežni zidi pokoncu ostali.

Ker se pri plitvih vodah Gruberjev kanal lahko popolnem izsuši, imamo potem vedno priliko, vsake pogreške in spodkopavanja novih zidov takoj zapaziti in potrebne reči popraviti.

Kar se tiče železne konstrukcije med obema stebroma na suhem, dovoljujem si z ozirom na pridjani posebni načrt to le opomniti:

Arhitektonični načrt, kakor tudi nam na razpolago dana višina med obokom in vozno potjo nam kažeta, da je najbolje, novi železni konstrukciji dati obločasto obliko. Žalibog, da niste obe opori dovolj močni, da bi se na-nje brez poprejšnje priklade, ki bi se jima morala zadej prizidati, smel potisniti čist oblok.

Opore močneje narediti je pa vedno nerodna stvar. Prvič bi se moralo ozadje, ki je sedaj uže stisneno, razrahljati, drugič bi se morale zabiti v tla brane iz kolov; z zabijanjem bi se zopet gotovo spodnja plast še bolj zrahljala, in tretjič bi se stojnost pač ne povikšala vsled neenakomernega postavljanja novega zida.

Ako hočemo tedaj most kot tak ohraniti in vendar ne nasprotovati primerni železni konstrukciji, nam ne ostaje druzega, nego železnim podporam dati podobo obloka, kateri se mora tako preračuniti, da od strani ne bode nič pritiskal na opore.

V tem smislu je projektiran novi most. Vozna pot leži na Zorejevem železu, drugače se pa nova naredba popolnem naslanja na razmere sedanjega mosta.

Ko se bode delalo novo dno struge, je se ve da največa previdnost potrebna. Zabiti piloti se nikakor ne smejo izruvati, temuč pod novo betonovo pločo se morajo odrezati; ko bi se ruvali, bi se spodnja tla, ki uže tako posebno niso dobra, še bolj razrahljala.

Kar se tiče ostalih dveh lesenih mostov, ki držita čez Gruberjev kanal, namreč most na Poljanah in v Štepanji vasi, se na-nja pač ne more ozirati, temuč morata se predelati z ozirom na novo dno struge.

Bregovi se bodo tudi tukaj, kakor pri Ljubljanici, morali s tlakom zavarovati tako visoko, kakor sega najviša voda.

Nekaj še moram omeniti, kar uže samo v oči pade, ako primerjamo stanje najviše vode v Ljubljanici in v Gruberjevem kanalu; iz tega sklepam, da, ko bi se za sedaj tudi opustila iztrebilna dela pod združenjem Ljubljanice in Gruberjevega kanala, bi to nič ne škodovalo najvišemu stanju vode na močvirji.

Kakor se razvidi iz primere prihodnjega stanja najviše vode na koncu Gruberjevega kanala, ako vzamemo, da znaša voda 470 kub. metrov, dosegla bi najviša voda v Ljubljanici pri hektometru 284 kvoto 283·1 metrov med tem, ko bi pri enaki množini vode povodenj stala v Gruberjevem kanalu do kvote . . . . . 284·1 „

t. j. više stala za . 1·0 metra.

(Dalje prihodnjič.)

Ponudba.

Ker je zopet prišel čas za sajenje drevesic vsake vrste, zato naznanjam vsem gosp. posestnikom, da imam mladih bukovih drevesic velikosti od 0.500 m. do 1.500 m., kolikor jih kdo želi, in ne stanejo druzega kakor delo za ruvanje in vožnja na postajo, ki znaša za tisoč (1000) le 2 gold.

Če kdo želi kaj tacih drevesic, naj se obrne pismeno ali ustmeno do mene pod naslovom: „Janez Borštnik, Dolje pri Borovnici (Franzdorf).

Znanstvene stvari.

Slovenska Matica.

Poročilo o 57. odborovi seji

dne 21. oktobra 1882.

Navzočni so: prvosednik Grasselli in odborniki dr. Jarc, Klun, Kržič, Levec, Marn, Praprotnik, Robič, Senekovič, Šuklje, Tomšič, Vilhar, Vodušek, Wiesthaler, dr. Zupanec, Zupančič.

1.

Poverjevalca Senekovič in Kržič poročata, da sta zapisnik 56. odborove seje pregledala in potrdila.

2.

Prvosednik Grasselli naznanja, da je družtvo „Narodni Dom“ privolilo svoja pravila tako premeniti, da bode v njegovem odboru sedel tudi zastopnik Slovenske Matice, in da je o posvečevanji djakovske stolne cerkve čestital Njegovi Prevzvišenosti gosp. škofu Juriju Strossmajerju, kar odbor radosten odobri.

3.

Tajnik Orešec poroča, da je učno ministerstvo 19. junija t. l., št. 9128, potrditi blagovolilo Erjavčevo „Somatologijo“ in Lavtarjevo „Geometrijo“ za rabo na učiliščih za učitelje in učiteljice s slovenskim učnim jezikom.

Bergmann Valentin, dekan in mestni župnik v Pliberku na Koroškem, daruje Matici 20 for.

Odbor sklene za ta blagodušni dar gospodu dekanu pismeno izreči zahvalo.

Prof. Hauptmann v Gradci se zahvaljuje za knjige, darovane šolski in ljudski knjižnici pri sv. Križi pri Mariboru.

Profesorji Marušič, dr. Pajek in Žolgar izrekajo zahvalo za knjige, ktere je Matica darovala pridnim dijakom goriške, mariborske in celjske gimnazije.

Naročnik Gabršček Andrej, gojenec 4. tečaja c. k. učiteljskega izobraževališča v Kopru, prosi, da bi mu Matica darovala nekaj knjig, kar odbor dovoli.

Prof. Čebular v Gorici praša, ali bi mu Matica posodila nekoliko klišejev za II. del njegove fizike.

*